

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра технологій харчових виробництв і ресторанного господарства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Інтелектуальна власність»
на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма / спеціалізація	«Технології в ресторанному господарстві», «Технології зберігання, консервування та переробки м'яса», «Технологічна експертиза, якість і безпека харчової продукції»
Спеціальність	181 Харчові технології
Галузь знань	18 Виробництво та технології
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Хомич Галина Панасівна
д.т.н., професор
зав. кафедри технологій харчових
виробництв і ресторанного господарства

Контактний телефон	+38-093-264-37-16
Електронна адреса	homichg27@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.thvrg.puet.edu.ua/cont.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	отримання знань, необхідних для охорони прав на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав; ознайомлення студентів з винахідницькою діяльністю в Україні та за кордоном за відповідним фахом і набуття навичок для оформлення заявочних матеріалів на об'єкти інтелектуальної власності
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичне заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; навчальна робота на практичних заняттях; захист виконання домашнього завдання; виконання індивідуальних завдань; самостійна робота з підготовки до занять та виконання домашніх завдань; поточні модульні контрольні роботи Підсумковий контроль - екзамен
Базові знання	Наявність знань з основ наукових досліджень, технології галузі, сучасних досліджень харчової науки, інноваційних технологій, що викладаються у закладах вищої освіти.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності	
ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-3).	РН 10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері харчових технологій, аналізувати їх результати, аргументувати висновки.
ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	РН 10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері харчових технологій, аналізувати їх результати, аргументувати висновки
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження з урахуванням світових тенденцій науково-технічного розвитку галузі	РН 1. Відшукувати систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.
СК 3. Здатність захищати інтелектуальну власність у сфері харчових технологій	РН 8. Здійснювати захист інтелектуальної власності у сфері харчових технологій, виконувати відповідні патентні дослідження, готувати документи на отримання патентів на винаходи і корисні моделі.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Назва теми та питання лабораторного заняття	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Передумови та стимули розвитку інтелектуальної власності в ринковій економіці.			
Тема 1. Мета і цілі дисципліни. Загальні положення законодавства України про інтелектуальну власність	Практичне заняття з даної теми не передбачене	Відвідування занять, захист завдань самостійної роботи студентів	Питання для самопідготовки: 1. Створення системи промислової власності в Україні. 2. Інтелектуальна власність в економічному розвитку держави. 3. Інтелектуальна власність в соціальному розвитку держави. 4. Закони України, які гарантують охорону прав інтелектуальної власності.
Тема 2. Право інтелектуальної власності в Україні	Практичне заняття 1. «Інтелектуальна власність як	Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних	Питання для самопідготовки: 1. Зародження теорії власності в епоху Стародавнього світу та Середньовіччя.

Назва теми	Назва теми та питання лабораторного заняття	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	<p>економіко-правова категорія».</p> <p>1. Зародження теорії власності в епоху Стародавнього світу та Середньовіччя.</p> <p>2. Еволюція теорії власності у XVII – XIX ст.</p> <p>3. Сучасна теорія власності.</p> <p>4. Сутність та структура інтелектуальної власності</p>	<p>заняттях; завдання самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування</p>	<p>2. Еволюційний розвиток теорії власності у XVII – XIX ст.</p> <p>3. Сучасний розвиток теорії власності.</p> <p>4. Сутність та структура інтелектуальної власності.</p>
<p>Тема 3. Об'єкти права інтелектуальної власності</p>	<p>Практичне заняття 2. «Сутність та структура промислової власності»</p> <p>1. Об'єкти промислової власності, їх особливості.</p> <p>2. Правова характеристика винаходів.</p> <p>3. Правова охорона корисних моделей.</p> <p>4. Промисловий зразок як об'єкт патентного права.</p>	<p>Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних заняттях; завдання самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування</p>	<p>Питання для самопідготовки:</p> <p>1. Сутність та природа авторського права.</p> <p>2. Порівняльна характеристика патентного та авторського прав;</p> <p>3. Вирішення розрахункового завдання.</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Об'єкти промислової власності і їх роль у економічному розвитку окремого суб'єкта господарювання та держави в цілому»; - «Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності»; - «Об'єкти авторського права і суміжних прав»; - «Суб'єкти права інтелектуальної власності»; - «Структура і функції державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні»; - «Міжнародна система правової охорони об'єктів інтелектуальної власності».
<p>Тема 4. Суб'єкти права інтелектуальної власності</p>	<p>Практичне заняття з даної теми не передбачене</p>	<p>Відвідування занять, захист завдань самостійної роботи студентів; поточна модульна контрольна робота</p>	<p>Питання для самопідготовки:</p> <p>1. Характеристика суб'єктів права інтелектуальної власності.</p> <p>2. Суб'єкти авторського права;</p> <p>3. Розглянути права суб'єктів суміжних прав.</p>
<p>Модуль 2. Патентування винаходів в Україні та за кордоном</p>			

Назва теми	Назва теми та питання лабораторного заняття	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 5. Оформлення права на об'єкти інтелектуальної власності	<p>Практичне заняття 3. «Проведення патентного пошуку за темою наукових досліджень»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення індексу класифікації винаходу 2. Пошук патентів-аналогів за темою наукового дослідження. 3. Патентно-правовий пошук 4. Опрацювання результатів роботи. <p>Практичне заняття 4. «Визначення патентоспроможності винаходу»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити об'єкт патентування. 2. Обґрунтувати необхідність патентування обраного об'єкту. 3. Виявити аналог і прототип об'єкту винаходу. 4. Порівняльний аналіз суттєвих ознак прототипу і винаходу. 	Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних заняттях; завдання самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування	Питання для самопідготовки: 1. Порядок оформлення та подання заявки на винахід. 2. Експертиза заявки на винахід (корисну модель). 3. Провести патентний пошук за результатами магістерських досліджень 4. Виявити прототип і аналог до об'єкту магістерських досліджень.
Тема 6. Права і обов'язки суб'єктів права інтелектуальної власності	<p>Практичне заняття 5. «Опис формули винаходу»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура формули винаходу. 2. Визначення спільних ознак для запропонованого об'єкта винаходу і прототипу. Відмінні ознаки у формулі винаходу 	Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних заняттях; завдання самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування	Сформулювати формулу винаходу для об'єкту магістерських досліджень
Тема 7. Охорона та захист прав інтелектуальної власності	<p>Практичне заняття 6. «Охорона та захист прав інтелектуальної власності»</p>	Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних заняттях; завдання	Підготувати реферати на теми: - «Патентне право, його принципи та суб'єкти патентного права»; - «Процедура видачі патенту»;

Назва теми	Назва теми та питання лабораторного заняття	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	1. Патентне право та його принципи. 2. Суб'єкти патентного права. 3. Процедура видачі патенту. 4. Зарубіжний досвід захисту авторського права.	самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування	- «Патентування винаходів в іноземних державах»; - «Знаки для товарів і послуг, їх види і правова охорона»; - «Зарубіжний досвід захисту авторського права». Вирішити ситуаційні завдання.
Тема 8. Патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах	Практичне заняття 7. «Актуальні проблеми комерціалізації інтелектуальної власності» 1. Комерціалізація інтелектуальної власності як складова обігу інтелектуального капіталу. 2. Економіко-правові аспекти ліцензування. 3. Види ліцензій.	Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних заняттях; завдання самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування	Вирішити розрахункові завдання: - визначити значення мінімальних, середніх та максимальних ставок роялті і за результатами розрахунків зробити висновки. - розрахувати вартість промислового зразка.
Тема 9. Міжнародні угоди в сфері інтелектуальної власності	Практичне заняття 8. «Оформлення результатів наукового дослідження у вигляді заявки на патент» 1. Заповнення заяви на видачу патента 2. Опис винаходу 3. Формула винаходу 4. Реферат винаходу	Відвідування занять; виконання навчальної роботи на практичних заняттях; завдання самостійної роботи; захист виконання домашнього завдання та результатів практичних завдань; тестування; поточна модульна контрольна робота.	За результатами проведених робіт підготувати комплект заявочних документів на винахід: заявка, опис винаходу, формула винаходу і реферат.

Інформаційні джерела

Основна

1. Антонов В. М. Интеллект, интеллектуальная творчество та интеллектуальная собственность / В. М. Антонов // Интеллектуальная собственность і комп'ютерне авторське право – 2-е вид., стер. – Київ: КНТ, 2006. – С.10-50.
2. Базилевич В. Д. Интеллектуальная собственность: підручник / В. Д. Базилевич. – Київ: Знання, 2014. – 671 с.
3. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. – Київ: ЦУЛ, 2015. – 550 с.
4. Слащева А.В. Патентознавство: навчальний посібник / А.В. Слащева. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. – 230 с.

5. Інтелектуальна власність: Теорія і практика інноваційної діяльності: Підручник / за ред. М.В. Вачевського – Київ: Професіонал, 2006. – 448 с.
6. Потехіна В. О. Інтелектуальна власність: навч. посібник / В. О. Потехіна. – Київ: ЦУЛ, 2008. – 414 с.
7. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонові. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 540с.
8. Фордзюк Ю. І. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник / Ю. І. Фордзюк, В. М. Кабацій. – Київ: Кондор, 2012. – 208 с.

Додаткова

9. Кожушко Г. М. Патентознавство [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Г. М. Кожушко, Ю. О. Басова, І. В. Шурдук, С.П. Школяр. – Полтава: ПУЕТ, 2010.
10. Кожушко Г. М. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Г. М. Кожушко, Ю. О. Басова, С.П. Школяр. – Полтава : ПУЕТ, 2009.
11. Кожушко Г. М. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Г. М. Кожушко, Ю. О. Басова, С.П. Школяр. – Електрон. дані. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2010.
12. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність: навч. посібник / Г. В. Черевко. – Київ: Знання, 2008. – 412 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Комп'ютерна програма тестування знань студентів.
2. Дистанційний курс. Режим доступу:
<http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1774>
3. Пакет програмних продуктів Microsoft Office[^]
  - MS PowerPoint;
  - MS Excel;
  - MS Word.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procезu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагиату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під

час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагиату

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти посилення; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-syt-uaczij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»

<https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvedialnosti/>

Здобувач, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами та матеріалами дистанційного курсу і ліквідує заборгованість під час offline консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин проводиться під час консультацій за розкладом консультацій викладача, або через «Систему дистанційного навчання ПУЕТ»

<https://cas.puet.edu.ua/cas/login?service=https%3A%2F%2Fel.puet.edu.ua%2F%3Fredirect>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1. (теми 1-4) відвідування занять (4,0 бали); навчальна робота на практичних заняттях (2,0 бали); самостійна робота з підготовки до занять та виконання домашніх завдань (2,0 бали); захист виконання домашнього завдання (2,0 бали); виконання поточної модульної контрольної роботи (10,0 балів)	20
Модуль 2. (теми 5-9) відвідування занять (8,0 балів); навчальна робота на практичних заняттях (6,0 балів); самостійна робота з підготовки до	40

занять та виконання домашніх завдань (6,0 балів); захист виконання домашнього завдання (6,0 балів); виконання індивідуальних завдань (4,0 бали); виконання поточної модульної контрольної роботи (10,0 балів)	
Підсумковий контроль (іспит)	40
Разом	100

Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Додаткова інформація

1. З метою покращення психологічної підтримки учасників освітнього процесу в Полтавському університеті економіки і торгівлі створено психологічну службу, яка здійснює свою діяльність щодо забезпечення соціального супроводу та психологічного забезпечення навчально-виховного процесу серед педагогічних і науково-педагогічних працівників, студентів і аспірантів. Послуги цієї служби безкоштовні. Ви можете дізнатися більше про службу психологічної підтримки за посиланням: : <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

2. З метою поліпшення студентського життя або у випадку проблем чи питань, порад чи реальної допомоги стосовно навчального процесу можна абсолютно конфіденційно звернутися до студентського *омбудсмена*
<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

3. Визнання результатів навчання, отриманих унаслідок неформальної освіти та здобутих в інших ЗВО, відбувається на основі політики зарахування результатів неформальної освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navc-hannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>